

NORSK-FINSK GRENSEVASSDRAGSKOMMISJON
SUOMALAIŠ-NORJALAINEN RAJAVESISTÖKOMISSIO

Norsk-finsk grensevassdragskommisjons anbefalinger 2013

Hindre spredning av parasitten *Gyrodactylus salaris* til Tana-, Neiden- og Munkelvvassdragene ved å forbedre informasjonsformidlingen

I det internasjonale grensevassdragssamarbeidet fremheves miljøvern og livskraftig utvikling av området. I sitt fellesmøte konstaterte Norsk-finsk grensevassdragskommisjon og Finsk-svenska gränsälvskommisionen at laksebestandene i Tana-, Neiden- og Munkelvvassdragene, og i Torne-Muoniovassdraget har en stor egenverdi og samfunnsmessig betydning, noe man bør fremme med ulike tiltak. Parasitten *Gyrodactylus salaris* utgjør en alvorlig trussel mot laksebestandene i vassdrag som munner ut i Barentshavet. Parasitten forekommer naturlig i vassdragene som munner ut i Bottenvika og skader ikke laksebestandene i Torne-Muoniovassdraget. Derimot ville følgene av parasittsmitte få enorme konsekvenser i Tana-, Neiden- og Munkelvvassdragene. Forebygging av spredning står i nøkkelposisjon som vernetiltak. Informasjon er forebygging i praksis, noe en bør være spesielt oppmerksom på også utenfor vassdragene som munner ut i Barentshavet.

- Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefaler at informasjonsformidlingen om *Gyrodactylus salaris* blir forbedret i nedbørsfeltene til elver som munner ut både i Bottenvika og Barentshavet. På denne måten vil turister, turgåere og fiskere av ulike nasjonaliteter, som forflytter seg fra et vassdrag til et annet, forstå smitterisikoen og få informasjon på sitt eget språk om de konkrete tiltakene som forventes av alle for å hindre spredning av parasitten.

Miljøkonsekvensanalyse av farleden inn til Leirpollen i Tana kommune

I nasjonal transportplan for 2018–2023 er det satt av 150 millioner kroner til mudring av farleden inn til Leirpollen i Tana kommune. Tiltaket omfatter breddeutvidelse og utdyping av farleden ved å fjerne sandbanker og enkeltgrunner ned til –9 meter kombinert med nymerking. Breddeutvidelsen medfører også at kursendringer i strøm reduseres. Hensikten med tiltaket er å bedre innseilingsforholdene til kvartsittbruddet innerst i Leirpollen. Store utfordringer er tilknyttet blant annet is, elvedelta, nasjonal laksefjord, verneområde og grenseelv, noe som gjør framdriften av tiltak noe usikker.

Farleden til Leirpollen går rett gjennom Tanamunningen naturreservat. Naturreservatet er et i verdensmålestokk unikt, nesten uberørt deltaområde. Denne internasjonalt betydelige våtmarken er et viktig beiteområde for mange europeiske fuglearter store deler av året. På sandbankene ved elvemunningen kommer det opp hundrevis av steinkobber, og det er det eneste stedet i Norge hvor steinkobben føder direkte på sandbanker. I tillegg har Tanavassdraget en enorm internasjonal betydning for felles villaksebestander.

- Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefaler at myndighetene foretar en miljøkonsekvensanalyse i god tid før et eventuelt vedtak om igangsetting av mudring. Kommisjonen gjør også oppmerksom på de utredningskravene som stilles i vanddirektivet. Kommisjonen ønsker å være høringsinstans i saken.

Flytting av gamle Tana bru

Norsk-finsk grensevassdragskommisjon kjenner til at det skal bygges en ny bru over Tanaelva, ved kommunesentret Tana bru. Statens vegvesen har i den forbindelsen vurdert at den gamle bruene kan demonteres, flyttes og monteres et annet sted. Ifølge Statens vegvesen er dette mulig å gjennomføre i praksis innenfor overkommelige økonomiske rammer. Saken har vært drøftet mellom grensekommunene Tana og Utsjoki. Begge kommunene stiller seg positivt til prosjektet.

- Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefaler at norske og finske myndigheter støtter planleggingen av prosjektet, og viser til artiklene 1 og 2 i overenskomsten om grensevassdragskommisjonen.

Samordning av vannforvaltning i den norsk-finske vannregionen

Grensevassdragskommisjonen har registrert forskjeller mellom Norge og Finland i systemer for klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand for overflatevann, samt i overvåkingsprogram for tilstand for overflatevann. Forskjellene kompliserer mulighetene for å skape et felles faktagrunnlag, sammenlignbare miljøvurderinger og felles vannforvaltningsplaner, samt tiltaksprogram i henhold til vanddirektivet.

- Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefaler at Norge og Finland sammenligner sine nasjonale vannklassifiseringssystemer og identifiserer eventuelle tiltak for å interkalibrere disse.
- Norsk-finsk grensevassdragskommisjon anbefaler at Norge og Finland fortsetter arbeidet med å utvikle et overvåkingsprogram for den norsk-finske vannregionen.